

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över U2023/03200 Centrala Studiestödsnämndens förslag på regelförenklingar inom omställningsstudiestödet och kompletterande promemoria från Utbildningsdepartementet

Kammarkollegiet har beretts möjlighet att yttra sig över CSN:s promemoria *Uppdrag att ta fram förslag på regelförenklingar inom omställningsstudiestödet* samt Utbildningsdepartementets kompletterande förslag angående ikraftträdande. Kammarkollegiet har tidigare lämnat remissvar gällande förslagen i avsnitt 4 i rubricerad promemoria, varför avsnitt 4 inte kommer beröras i detta remissvar.

Kammarkollegiet ställer sig positiv till förslagen då dessa regelförenklingar kan bidra till kortare handläggningstider och mer automatiserade processer, utan att målgruppen eller syftet med stödet förändras i någon större utsträckning. Kammarkollegiet vill dock framföra några synpunkter på förslagen, vilka redovisas nedan.

5.1.1 Etableringsvillkoret ska endast prövas genom inkomst

I promemorian föreslås att etableringsvillkoret endast ska prövas genom inkomst och att kravet på vad som är en tillräcklig arbetsinkomst under en månad ska sänkas till 12,5 procent av inkomstbasbelopp. Villkoren avseende beloppen och arbetad tid i aktualitetsvillkoret ska vara oförändrade.

Kammarkollegiet anser att det finns en risk att reglerna kan framstå som svåra att förstå och förhålla sig till då det är olika belopp och krav i de två arbetsvillkoren.

Förslaget innebär att villkoren för en egenföretagare och en anställd kommer skilja sig åt. I avsnitt 5.1.4 föreslås att en egenföretagare som inte uppnår tillräcklig inkomst under en månad kan kvalificera sig för omställningsstudiestöd genom att visa uppgifter om aktiv näringsverksamhet. Att ett företag klassificerar sig som aktivt innebär att egenföretagaren arbetar minst 13 timmar per vecka. Detta innebär att en egenföretagare kan uppfylla etableringsvillkoret genom att visa arbetad tid

(aktiv näringsverksamhet) men det är, enligt förslaget, inte möjligt för en arbetstagare.

5.1.3 Fler ersättningar ska vara överhoppningsbara vid bedömningen av aktualitetsvillkoret

Kammarkollegiet tillstyrker förslaget och det bör övervägas att motsvarande förändring ska ske gällande 3 § i förordningen (2022:852) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd.

Kammarkollegiet ser däremot att det uppstår viss problematik gällande tid som är överhoppningsbar.¹ När en sökande haft tid med ersättning som är överhoppningsbar så har inte denna tid någon direkt koppling till när själva avdraget på arbetsinkomsten sker. Detta kan exempelvis bero på när sökande redovisar sin frånvaro eller om dennes arbetsgivaren betalar ut lönen i efterskott eller vid innevarande månad. Effekten blir, i många fall, att den månad som är överhoppningsbar inte sammanfaller med den månad där inkomstbortfallet skett.

5.1.4 Egenföretagare ska få räkna med tid med aktiv näringsverksamhet i de två arbetsvillkoren

Kammarkollegiet ser svårigheter att fastställa om en sökande uppfyller arbetsvillkoren genom att räkna tid med aktiv näringsverksamhet.

Egenföretagare där inkomsterna härrör från sjukpenning betraktas som en aktiv näringsverksamhet.² Av 8 § (2022:857) förordning om omställningsstudiestöd framgår att med inkomst av förvärvsarbete avses arbetsinkomster enligt 67 kap. 6 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229). Följden av denna bestämmelse är att sjukpenning inte ses som arbetsinkomst, vilket blir motstridigt om företaget bedöms som aktivt trots att inkomsterna härrör från sjukpenning.

Ytterligare en följd av förslaget rör 6 § förordningen om omställningsstudiestöd. När en egenföretagare erhållit sjukpenning en längre tid kan denna sökande få tillgodoräknas mer än 24 månader av tid som kan jämföras med förvärvsarbete. Detta eftersom egenföretagaren betraktas som aktiv även när inkomsterna består av sjukpenning.

---

¹ 7 § förordning (2022:857) om omställningsstudiestöd

² Skatteverkets ställningstagande: Sjukpenning och aktiv eller passiv näringsverksamhet, 2006-03-16, dnr 131 141234-06/111

7.5 Övriga konsekvenser

I slutet av detta avsnitt redogörs att egenföretagare måste visa upp vilka inkomster de haft för att den årliga inkomsten ska fastställas som omställningsstudiestödet baseras på. Den som inte har en årlig inkomst kan inte få något omställningsstudiestöd, även om rätten till stödet föreligger.

För en egenföretagare som befinner sig i uppbyggnadsskedet och som saknar årliga inkomster fastställer Försäkringskassan en inkomst baserat på jämförelseinkomster.³ Kammarkollegiet ser att ett förtydligande kan behövas om en egenföretagare i en sådan situation har rätt till stöd.

Detta remissvar har beslutats av avdelningschef Anna Walldén, efter föredragning av utvecklingshandläggare Linda Nettelbo. I den slutliga beredningen har jurist Amanda Swahn, utvecklingshandläggare Margit Pommerening och enhetschef Richard Svanegård deltagit.

Anna Walldén

Linda Nettelbo

---

³ 25 kap. 9 § socialförsäkringsbalken (2010:110)